

12.3.2020

Viite E 11/2020 vp: Päästökauppaa koskevat valtiontuen suuntaviivat vuoden 2020 jälkeen; komission
Hänvisning luonnos suuntaviivoiksi

Asia Asiantuntijalausunto eduskunnan ympäristövaliokunnalle
Ärende

EU:n päästökauppadirektiivissä (2003/87/EY) suositellaan, että jäsenvaltiot myöntävät valtiontukea toimialoille, joille päästökaupan epäsuorat kustannukset aiheuttavat merkittävän hiilivuodon riskin. Komissio julkaisi luonnoksen päästökauppaa koskeviksi valtiontuen suuntaviivoiksi kaudella 2021—2030 tammikuun 14 päivänä 2020. Tulla on mahdollista kompensoida päästökaupasta johtuvaa sähkön hinnan nousua suuntaviivoissa määritellyille toimialoille.

Luonnoksen alustava luettelo tukikelpoisista toimialoista sisältää kahdeksan toimialaa. Eräät toimialat saatetaan vielä katsoa tukikelpoiseksi jatkoarviointien perusteella. Kauteen 2013-2020 verrattuna jalostettujen öljytuotteiden valmistus ja kemiallisen massan valmistus olisivat uusia tukikelpoisia toimialoja.

Korkein sallittu tukimäärä perustuisi muun muassa laitoksen sähkönkulutukseen ja tuotokseen tuen määräytymisvuonna. Tuen maksimi-intensiteetti olisi 75 prosenttia koko kauden 2021-2030 ajan.

Ympäristöministeriö pitää tärkeänä, että päästökauppaa koskeva valtiontuki kohdistuu todellisen hiilivuotoriskin kohteena oleviin toimialoihin. Tästä näkökulmasta ympäristöministeriö pitää myönteisenä, että tukikelpoiset toimialat on arvioitu uudelleen ja tukikelpoisten toimialojen määrää on rajoitettu kaudesta 2013-2020. Ympäristöministeriö suhtautuu varauksella komission ehdotukseen, että jotkut toimialat voisivat jäsenvaltion harkinnan mukaan saada tukea pääsääntöä enemmän. Ehdotus saattaisi johtaa tukikilpailuun ja sisämarkkinoiden vääristymiseen korkeamman tuen osalta.

Ympäristöministeriö kiinnittää huomiota siihen, että tuen sallitun enimmäismäärän tulee olla riittävän alhainen, jotta päästökaupan ohjausvaikutus säilyy riittävänä myös tukeen oikeutetuilla toimialoilla. Muun muassa tästä syystä ympäristöministeriö katsoo, että olisi harkittava tuki-intensiteetin alhaisempaa tasoa ja että tuki-intensiteetin tulisi olla vaihteittain laskeva.

Ympäristöministeriö pitää myönteisenä tuotoksen ja sähkönkulutuksen ajantasaisempaa huomioon ottamista tuen suuruutta laskettaessa. Lisäksi ympäristöministeriö pitää myönteisenä tuen ehdollisuutta tietyille energiatehokkuus- tai muille toimille.

Ympäristöministeriö muistuttaa, että päästökaupan toiminnanharjoittajien hiilivuodon riskiä vähentämään tarkoitettuja keinoja on tarkasteltava kokonaisuutena. Myös kompensaatiotukea tulisi arvioida uudelleen tilanteessa, jossa joidenkin tukikelpoisten tuotteiden tuontiin kohdistettaisiin rajahintamekanismin kaltaisia keinoja.

Ympäristöministeriö on osallistunut perusmuistion valmisteluun, ja sen näkemykset on huomioitu valmistelussa.

Karoliina Anttonen
Hallitussihteeri